

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Inserțiunile se adresează **ADMINISTRAȚIEI** Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează **REDAȚIEI** Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pentru pace

Vremea noastră este vremea luptei pentru pace. Deși de mii de ani oamenii au urât războiul și au dorit pacea, totuși pînă azi mai mulți au fost anii de război decît cei de pace. Aceasta pentru că stăpînitorii, care asupreau popoarele, erau robiți de patima lăcomiei și dominației. Ei doreau să-și întindă stăpînirea tot mai departe și să cuprindă cît mai multe bogății și cît mai mulți robi. Astăzi însă cercurile imperialiste nu mai pot face ce vor. Mișcarea popoarelor pentru pace a devenit o forță care poate opri mîna criminală, ce ar plănuși să aprindă focul pustiitor al unui război racheto-nuclear. Din toate părțile lumii sosesc vești despre marșuri pentru pace, pentru dezarmare nucleară, pentru rezolvarea tuturor problemelor litigioase pe calea tratativilor. Bărbați și femei, tineri și bătrîni, oameni de diferite naționalități, de diferite credințe religioase și convingeri politice, se unesc în aceeași acțiune împotriva dușmanului comun, care e războiul, și pentru a impune pentru totdeauna împărăția păcii pe pămînt. Sute de milioane manifestă — în diferite feluri — împotriva ațîțitorilor la război, pentru dezarmare generală și totală, pentru pace și prietenie între popoare.

În frontul acesta al păcii au loc și ucenicii lui Hristos din toate Bisericile. Prin participarea lor activă la lupta pentru pace ei împlinesc chemarea Mîntuitorului, care este „Domnul păcii”. El ne-a dăruit demnitatea de a ne numi fii ai lui Dumnezeu după har, și ne spune ca în fiecare om să vedem un frate iubit. Fiii lui Dumnezeu după har sînt — după asemănarea Tatălui celui din ceruri — fii ai iubirii, fii ai păcii. Căci „la pace ne-a chemat Domnul”. El, care a făcut pace între noi și Dumnezeu, care a turnat pacea Lui în inimile noastre, care a fericit pe „făcătorii de pace” ca pe adevărații fii ai lui Dumnezeu, care ne-a descoperit că oamenii, că popoarele sînt mădulari ale aceleiași familii umane, așteaptă de la fiecare creștin să pășească pe urmele Lui, să cultive pacea cu semenii, să sprijinească prietenia și pacea dintre popoare.

Dînd expresie acestei voințe și acestei conlucrări a tuturor creștinilor pentru pace, între 28 iunie—3 iulie a. c. se adună peste 1.000 de delegați ai diferitelor confesiuni creștine din toate continentele, din toate rasele și națiunile, călăuziți de cuvîntul profetului Maleahi (2, 5), care zice că legămîntul, încheiat de Dumnezeu cu oamenii, e un „legămînt de viață și de pace”. Așa au fost: legămîntul din rai, legămîntul cu Noe, cu Avraam, cu Moisi —

Viață și pace

Conferința creștină pentru pace pregătește pentru iunie-iulie a. c. a doua Adunare pancreștină pentru pace de la Praga, unde vor participa delegați ai Bisericilor și confesiunilor creștine din toată lumea. Pentru pregătirea acestei Adunări, care va fi mai cuprinzătoare decît prima Adunare pancreștină din iunie 1961, conducerea Conferinței a ținut mai multe întruniri. Astfel, între 15—17 octombrie 1963 a avut loc la Praga ședința Secretariatului internațional, între 11—17 noiembrie 1963 a avut loc la București ședința Comitetului executiv al CCPP. Același Comitet executiv și în același scop a ținut o altă ședință la Budapesta între 2—7 ianuarie 1964. De asemenea diferite comisii lucrează la pregătirea referatelor.

Aceste pregătiri precum și întreaga activitate a Conferinței creștine pentru pace au stîrnit un larg răsunset în inimile creștinilor de pretutindeni, astfel că la a doua Adunare pancreștină pentru pace vor participa peste 1.000 de delegați.

Lucrările acestei Adunări pancreștine țintesc să adîncească și mai mult temeiurile creștine, temeiurile teologice ale acestei mișcări pentru pace, pentru ca, cunoscîndu-le mai bine, toți creștinii să-și strîngă mai mult rîndurile, cu mai multă

legăminte de viață și pace. Ele toate și-au găsit desăvîrșirea în legămîntul, pecetluit în jertfa de pe cruce a Mîntuitorului și împlinit în Invierea Lui, legămîntul lui Iisus Hristos. Acest legămînt este voia iubitoare a lui Dumnezeu pentru lume, ca lumea să „nu piară”, ci „viață să aibă, și cît mai multă viață”, ca pacea să sălășluiască de la o margine la alta a pămîntului. Legămîntul acesta obligă pe orice creștin, să fie împlinitor al voii lui Dumnezeu, adică lucrător spre viață și pace, spre viață cît mai bună, mai fericită. Adunarea pancreștină pentru pace de la Praga, reamintind obligația izvorîta din legămîntul Domnului, cheamă pe toți creștinii să intensifice conlucrarea lor la cauza păcii, cauza tuturor popoarelor lumii.

Se cuvine să dăm urmare acestei chemări, să pășim mai hotărîți pe calea păcii, angajîndu-ne toate forțele în lupta pentru pace. Așa vom aduce o nouă contribuție la împlinirea proorociei de la Isaia 2, 4, că va veni vremea cînd popoarele vor topi armele de război și le vor preface în unelte de muncă pașnică, nu vor mai învăța pravila războiului, că nu vor mai fi arme și armate, ci vor trăi fericite în pace și belșug.

convingere că promovarea și apărarea păcii este și o poruncă divină.

Tocmai din acest motiv, ca temă principală a dezbaterilor Adunării pancreștine s-a ales textul de la proorocul Maleahi 2, 5: „Legămîntul meu — zice Domnul — e (legămînt de) viață și pace”.

De altfel, este evident pentru orice credincios că Mîntuitorul Iisus Hristos a venit ca lumea „viață să aibă” și încă cît mai multă viață, El fiind deci categoric pentru viață, pentru propășirea omenirii. El a venit ca „pe pămînt să fie pace” și de aceea este împotriva oricărui rău, și a fost și împotriva războiului, care este cel mai mare rău pe care omenirea, masele de oameni l-au cunoscut și l-au simțit din plin în secolele trecute și în epoca noastră.

Nu numai Mîntuitorul și Sfinții Săi Apostoli au nenumărate îndemnuri la lucrarea a tot ce este bun, la întrajutorare și bunăconvingere între oameni, ci și Sf. Părinți și scriitori bisericești de mai tîrziu și toți cugetătorii autentici creștini au propovăduit și luptat cu zel pentru întărirea păcii și înfrățirii oamenilor și popoarelor.

Cîteva spicuri din multele locuri în care Sf. Ioan Gură de Aur, de pildă, se ocupă de pace și roadele ei, ne vor sta mărturie în această privință.

Astfel, în Omilia I la Epistola către Corinteni el afirmă răsplat, că „poruncile lui Dumnezeu sînt ca noi să fim în pace cu toți oamenii și viața noastră numai atunci este cum se cuvine, cînd vom avea pace și dragoste reciprocă între noi”, cu atît mai mult cu cît „toată vietatea iubește pe cel la fel cu ea” — după cum tot Sf. Ioan ne spune în altă parte.

Făcînd aluzie la multele rugăciuni din cultul nostru ortodox în care ne rugăm pentru pace, Sf. Ioan Gură de Aur spune: „Peste tot locul cerem pacea și ne rugăm pentru ea. Și într-adevăr că nimic nu este egal ei. De aceea în biserici cerem pace, în rugăciuni, în citiri și chiar în salutarile noastre zilnice cerem pace. De aceea preotul în biserică și odată și de două ori și de trei ori și, în sfîrșit, de multe ori ne recomandă și ne dă pacea. „Pace vouă” zice, — „pace tuturor”. Pentru ce? Pentru că pacea este mama tuturor bunătăților, pentru că ea este obiectul bucuriei și al veseliei sufletești. De aceea și Hristos poruncește Apostolilor ca intrînd în casele oamenilor, imediat să le anunțe pacea, ca un simbol al bunătăților”.

Pentru a face războiul mai odios, mai respingător și de nedorit în ochii ascultătorilor săi, Sf. Ioan Gură de Aur descrie o scenă de luptă, despre care putem spune

(Continuare în pag. 2)

T. R.

Viață și pace

(Continuare din pag. 1)

că nu este decît o umbră destul de ștearsă a ceea ce înseamnă războiul în zilele noastre. Vorbind aici despre nenorocirile războiului, care însemna moarte și durere și în vremea aceea, Sf. Ioan înșiră „norul de sulii, ploaia de săgeți, ceața deasă, întunecimea și noaptea aceea pe care o face mulțimea săgeților, care cu desimea lor opresc razele soarelui, praful care întunecă vederile luptătorilor tot atît de mult ca și întunericul, pîraiele de sînge, vaietele celor căzuți, chiotele și strigătele celor care luptă, grămezile celor morți, roțile carelor de luptă scaldate în sînge, caii care cad grămadă cu călăreți cu tot din cauza mulțimii morților; pe pămînt zac de-a valma de toate: sînge, arcuri, săgeți, copite de cai, capete de oameni; zac brațe, gîturi, picioare, piepturi spintecate, creeri lipiți de săbii, vîrfuri rupte de săgeți cu cîte un ochi în ele” etc.

De aceea, Dumnezeu, despre care știm că „dragoste este” și „Domnul păcii” este, nu poate încuviința asemenea scene, asemenea masacre. Ne-o spune și Sf. Ioan Gură de Aur: „Dacă noi vom căuta să fim pașnici între noi și în noi înșine și Dumnezeu va fi cu noi, dar dacă ne vom ridica cu război unii împotriva altora, atunci Dumnezeul păcii nu va fi cu noi.

Nimic nu este atît de vrăjmaș sufletului nostru — continuă Sf. Părinte — ca răutatea, în timp ce virtutea și pacea țin sufletul în siguranță. Dumnezeul nostru nu este Dumnezeul războiului și al luptelor. De aceea alungă de la tine războiul și lupta, atît către aproapele tău cît și către tine însuși. *Fii pașnic cu toți*. Ascultați de proorocul care zice: „Cu cei ce urau pacea, eram făcător de pace” (Ps. 119, 6).

Sf. Ioan Gură de Aur arată și aceea că la originea luptelor și războaielor dintre oameni stau de obicei ambiții deșarte și cu deosebire lăcomia. „Lăcomia — spune marele nostru Ierarh — a umplut marea de sînge, ea înarmează pe cei ce pîndesc noaptea și ziua pe trecători la drumul mare, ea a introdus uciderea de tată, uciderea de mamă și în sfîrșit toate relele din viață ea le-a introdus. De aceea și Sf. Pavel o numește rădăcina tuturor relelor”.

Împotriva acestor manifestări dăunătoare semenilor noștri, Sf. Ioan ia atitudine categorică, cerînd chiar pedepsirea acelor care folosesc în rău tot ceea ce pămîntul și mintea omenească ne pun la dispoziție pentru a face viața cît mai plăcută și mai frumoasă pentru toți. „Noi nu urîm fierul în sine — spune Sf. Părinte, comentînd Epistola către Galateni — ci urîm și pedepsim pe cel care se folosește de fier pentru a ucide pe oameni”.

Pentru înlăturarea războaielor, Sf. Ioan Gură de Aur recomandă colaborarea izvoită din nevoile economice și spirituale ale oamenilor și cu deosebire cultivarea dragostei între oameni, căci — după cum spune el — „unde sălășluiește dragostea nu este Cain, care să-și ucidă fratele”. Într-adevăr, roadele dragostei dintre oameni sînt multe și binefăcătoare.

Această dragoste, deci, de oameni, de muncă, de adevăr și de dreptate să o cultivăm neconținîți în ființa noastră, în jurul nostru, în viața credincioșilor noștri; prietenia și colaborarea să stăpînească relațiile dintre popoare, ca, în felul acesta, liniștea și pacea mult dorită să se instaurze deplin în lume, spre mai binele și prosperitatea tuturor oamenilor și tuturor popoarelor.

Gh. P.

Mihai Eminescu

— 75 de ani de la moartea sa —

La comemorarea a 75 ani de la moartea marelui poet Eminescu participă și Sibiul, pe care Eminescu l-a vizitat (locuind într-o casă de lângă reședința mitropolitană). „Telegraful Romîn”, care a publicat din opera lui Eminescu de timpuriu, se asociază la omagiul pe care îl aduce Țara întreagă în aceste zile de sărbătoare națională. A cuprinde însă în cîteva rînduri marea personalitate a lui Eminescu, care a luminat și luminează de pe culmi neatînse încă viața culturală a poporului nostru, este, desigur, un lucru cu anevoie de făcut.

După cum arată registrul botezaților bisericii Uspenia din Botoșani, Eminescu s-a născut în 15 ianuarie 1850.

Atras de farmecul și frumusețea naturii din preajma casei părintești din Ipotești, precum și de frumusețea sufletească și bogăția artistică a poporului, micul Mihai colinda zile în șir codrii și luncile Ipoteștilor, poposind destul de des prin casele și pe la șezătorile sătenilor. Cu aceste prilejuri lua cunoștință și se hrănea din comoara vie și inepuizabilă a creației artistice a poporului nostru, ascultînd basme, legende, snoave, proverbe, doine și cîntece bătrînești, pe care Eminescu le va purta în sufletul său fierbinte fără a le mai uita vreodată. Așa se face că, în anii de dureri de mai firziu, poetul va evoca acest tezaur al creației populare în versuri ca acestea:

„Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri
Și niciodată n-au să vie iară,
Căci nu mă-ncintă azi cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri”.

Iar frumusețea naturii pe care o gusta atît de mult în copilărie și mai firziu o evocă astfel:

„Fiind băet păduri cutreeram
Și mă culcam ades lingă izvor,
Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam
S-aud cum apa sună-ncetîșor:
Un fremăt lin trecea din ram în ram
Și un miros venea adormitor”.

Legătura strînsă cu natura patriei și cu creația populară, precum și cu bucuriile și cu durerile poporului, Eminescu nu o va întrerupe nici mai firziu, în anii tinereții și maturității sale, fapt care se va reflecta profund în viața și creația artistică a poetului. De la popor a învățat Eminescu nu numai ceea ce este cu adevărat frumos, ci și omenia, căci el a fost un om integru, cinstit, iubitor de muncă, profund atașat de mase și de aspirațiile sale, fiind, totodată, un neîmpăcat dușman al ipocriziei, superficialității, vieții deșănțate, parazitismului și fanfaronadei politicienilor și păturilor boierești din acea vreme.

Așa se face că, deși Eminescu avea o deosebită putere de muncă, deși talentul său s-a făcut vădit încă de timpuriu, marele nostru poet nu s-a putut bucura din partea mai marilor vremii de un loc stabil și sigur de muncă, cu o existență omenească asigurată, ci îl vedem cînd sufler în trupa lui Iorgu Caragiale, cînd în aceea a lui Pascaly cu care străbate Transilvania și Banatul, cînd copist și sufler la Teatrul Național din București, cînd director al Bibliotecii Centrale din Iași — post la care ținea, dar care era la cheremul politicienilor, — cînd revizor școlar al județelor Iași și Vaslui, cînd redactor la ziarul „Curierul de Iași”, cînd lucrînd în redacția ziarului „Timpul” din București etc. Munca istovitoare și neîntreruptă pe care o depunea, salariul insuficient, plătit în mod neregulat, și, în felul acesta, neputința de a se hrăni și îngriji cum trebuie, au costat scump sănătatea poetului nostru. Se întimpla de pildă, cînd era la ziarul „Timpul” și cînd, în timpul verii, toți cei mari părăseau Bucureștiul din cauza căldurilor, că Eminescu lucra aproape singur zile și nopți în șir, în redacție sau în tipografie, pentru a scoate ziarul. În acei ani, 1882, poetul scria unui prieten la Iași o zguduitoare și acuzatoare scrisoare din care re-

ținem: „Tu trebuie să-ți inchipuiești astăzi sub figura mea un om foarte obosit, de vreme ce sînt singur la negustoria asta de principii și peste aceste bolnav, care ar avea nevoie de cel puțin șase luni de repaos pentru a-și veni în fire. Ei bine, de șase ani mă zbat ca într-un cerc vicios în cercul acesta..., de șase ani n-am liniște, n-am repaosul senin de care aș avea atîta trebuință pentru ca să mai pot lucra și altceva decît politică”.

Copleșit de muncă peste măsură, de inimă rea și lipsuri de tot felul, la numai un an după ce scria aceste rînduri, în 1883, Eminescu suferă primul atac al bolii sale și, după mai mulți ani, în care suferințele morale s-au făcut mereu resimțite, moare în 15 iunie 1889, la vîrsta de 39 ani.

Opera lui Eminescu este adinc întipărită în conștiința poporului nostru, pentru că ea este ruptă din intima lui, oglindind cu o măiestrie cu totul rară viața, sentimentele și aspirațiile mulțimilor, revolta împotriva nedreptăților sociale, dragostea de Patrie, natura cu toate frumusețile ei, dragostea, acest nobil sentiment omenesc, etc. Eminescu publică, în timpul vieții, doar o mică parte din imensa-i muncă literară, cea mai mare parte din ea păstrîndu-se în cele peste 15.000 de pagini manuscrise aflate la Academia R. P. Romîna.

Prima poezie o scrie la vîrsta de 16 ani, numită „La moartea lui Aron Pumnul”, revoluționar transilvănean de la 1848. Revolta împotriva huzurului și a nedreptăților sociale, Eminescu și-o arată cu deosebire în poeziile: „Junii corupți”, „Împărat și proletar”, cele cinci „Scrisori”, „Viața” ș. a.

„Ce-am de-alege oare în seaca-vă ființă?
Ce joc fără-a se stinge, ce drept fără să-mi mință,
O, oameni morți de vii!
Vă văd lungiți pe patul juneții ce-ați spurcat-o,
Suflînd din gură boala vieții ce-ați urmat-o” — spune poetul în „Junii corupți”.

În chipul lui Mircea din scrisoarea III-a, Eminescu zugrăvește înțelepciunea, modestia, dragostea de libertate, de țară și de pace a poporului nostru, ca în aceeași Scrisoare să-și arate revolta împotriva protipendadei, în versuri ca acestea: „Prea v-ați arătat arama, sfișind această țară,
Prea făcură-ți neamul nostru de rușine și ocară,
Prea v-ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,

Ca să nu s-arate-odată ce sînteți — niște mișei!
Da, ciștigul fără muncă, iată singura pornire;
Virtutea? e-o nerozie; geniul? o nefericire”.

Natura și dragostea sînt cei doi tovarăși buni la care marele Eminescu se refugiază foarte des în fața durerilor de tot felul pe care le întîmpina; o dragoste însă sinceră, curată și puternică, asemenea măreției și frumusețelor naturii. Pe acestea două le-a cîntat Eminescu în multe din poeziile sale, în versuri neegalate încă.

Eminescu a scris și poezii religioase ca: „Dumnezeu și om”, „Colinde, Colinde”, „Învierea”, „Rugăciunea” ș. a., care pot fi citite de pildă în ediția din 1958, îngrijită de Perpessicius. Menționăm și aceea că, pe cînd își făcea studiile, Eminescu își petrecea o parte din concediu pe la unele mănăstiri din Moldova, unde mai trăiesc și astăzi cîteva măicuțe care l-au văzut cu ochii lor atît pe Eminescu cît și pe Veronica Micle.

Cea mai de seamă creație însă a lui Eminescu este, desigur, „Lucașărul”, care, singur de ne-ar fi rămas de la el — cum bine s-a spus — l-ar fi consacrat ca cel mai mare poet al nostru.

Dar, pe lângă multele versuri, din care unele cîntate și cunoscute pînă în cele mai îndepărtate cîtune ale Țării, și lucrări în proză, ca „Făt-Frumos din lacrimă”, „Geniul Pustiu”, sute de articole ș. a., Eminescu a mai făcut un lucru deosebit de important pentru cultura noastră națională

Chipul adevăratului creștin

Chipul adevăratului creștin constă în înfăptuirea pilduitoare a urmării Domnului nostru Iisus Hristos (vezi Luca 9, 23). Mintuitorul este „calea, adevărul și viața” (Ioan 14, 6) și, ca atare, *modelul nostru suprem de urmat*. În El avem „adevărul” care ne călăuzește credința: în El avem „calea”, îndreptarul de viață după voia cea sfântă a lui Dumnezeu; în El avem „viața”, puterea care ne mintuiește, sfințește și desăvârșește, adică dumnezeiescul Har.

Prin însușirea adevărului mintuitor cuprins în adevărata învățătură dogmatică (de credință) și morală (de conduită) a Bisericii, prin viețuirea de fapt după îndreptarul moralei duhovnicești cu ajutorul dumnezeiescului Har, prinde întruchipare duhovnicească în noi Domnul nostru Iisus Hristos și în felul acesta dăluim în ființa noastră chipul adevăratului creștin.

Purtător al chipului de adevărat creștin este credinciosul, care gîndește, simte („aveți în voi simțirea care era în Hristos Iisus”, Filip 2, 5) și făptuiește după pilda pe care ne-a dat-o Mintuitorul. Este purtător al chipului de adevărat creștin acel credincios, care are pe Domnul Hristos în inima sa și se comportă după exemplul dat de Mintuitorul (vezi Matei 5, 48; Filip 2, 5).

Este creștin adevărat acela, în viața căruia învățătura creștină se transformă în acțiune practică susținută.

Traducerea în faptă a învățaturii creștine trebuie însă să se facă în potrivire cu nevoile și aspirațiile de azi ale lumii.

Semnul de credincios creștin adevărat este o conștiință trează și simțitoare față de chemarea dreaptă a vremurilor noastre: făurirea unei vieți mai bune, fără exploatare și exploatare, și apărarea vieții și a progresului împotriva morții printr-un război atomic. Creștinul adevărat trebuie să răspundă afirmativ la această chemare, din convingere și din necesitate launtrică. Numai în felul acesta dovedește că este cuprins de zel pentru slujirea neprihănită a împărăției lui Dumnezeu, care este „dreptate și pace” (Rom. 14, 17).

A fi creștin adevărat, nu înseamnă pur și simplu a te îndrepta spre Dumnezeu într-un anu-

și anume acela de a fi îmbogățit ca nimeni altul limba noastră literară.

*

„Ce-ți doresc eu ție, dulce Romînie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Tinără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție,
Viața în vecie, glorie, bucurie” — *sînt doriri izvorite din fierbîntea dragoste de Patrie a lui Eminescu, doriri care se înfăptuiesc abia în anii noștri, în orînduirea democrat-populară instaurată în Țara noastră, Tot această orînduire i-a acordat și lui Eminescu locul ce i se cuvenea în istoria culturală a Țării, declarîndu-l membru post mortem al Academiei R. P. Romîne. Dar nu numai atît, ci cîntecul și prețuirea care i se arată în zilele noastre marelui poet al poporului nostru, Mihai Eminescu, se arată și în aceea că numele lui este purtat de o seamă de instituții culturale și cu deosebire că opera lui este tipărită an de an în zeci și sute de mii de exemplare, în ediții care mai de care mai frumoase.*

Eminescu și-a cîștigat cîntecul cuvenit nu numai la noi în Țară, ci și printre ceilalți mari poeți ai lumii, căci opera lui a devenit și un bun universal, poezia eminesciană fiind tradusă astăzi într-o mulțime de limbi din diverse părți ale lumii.

Astfel că la omagiul fierbînt și curat pe care poporul nostru îl aduce celui mai mare poet al său, Mihai Eminescu, cu prilejul comemorării celor 75 de ani de la moartea sa, se asociază astăzi și alte popoare iubitoare de progres și pace, ca celui mai de seamă reprezentant al genului poporului român.

T. R.

mit fel, *ci a sluji activ viața lumii de azi* după pilda măreață a Mintuitorului; a fi azi creștin adevărat înseamnă a te angaja cu toată ființa în acțiunea pentru dreptate socială, pace și înfrățire.

Credinciosul, ca fiu al Bisericii lui Hristos, trebuie să se arate preocupat în mod serios de marile probleme ale vremii noastre, de a căror rezolvare depinde soarta omenirii. El trebuie să dea mărturie publică despre convingerile lui în aceste probleme, pentru a influența soluționarea lor justă.

În sufletul credinciosului trebuie să fie treaz simțul de răspundere în fața situației de azi a

Parabolele Mintuitorului

O bună parte din învățătura Domnului Iisus Hristos a fost exprimată prin parabole. Dar aceasta, nu întimplător. Un adevăr spus în formă de parabolă stăruie mai mult în mintea noastră și ne face să gîndim și să medităm spre a-i pătrunde înțelesul. Parabolele lui Iisus au o mireasmă deosebită și sînt pline de o înțelepciune negalată pe care a putut-o avea numai Fiul lui Dumnezeu. Cu ajutorul lor, Mintuitorul a pus temelie Bisericii Sale.

Sf. Evangheliști ne-au păstrat o bună parte din ele. Să ne aducem aminte că în Predica de pe Munte, Iisus Hristos spuse cum se cîștigă împărăția lui Dumnezeu. Acolo a fost rostit marele Catehism al Bisericii creștine. În predania de lingă mare — unii le vor numi parabolele lacului — Iisus își aseamănă cuvîntul și împărăția cu ceea ce ascultătorii vedeau în jurul lor: cu un semănător, cu țarina ce a rodit îmbelșugat sau cu năvodul aruncat în mare.

Fiecare parabolă urma o țintă, cuprindea o taină și un adevăr, o învățătură. Rostite astfel, învățăturile Sale se țineau mai ușor minte. Sensul lor nu se va uita în veac. Valoarea lor va rămîne veșnică, iar frumusețea lor nu va fi atinsă nici cînd. Uneori păreau greu de înțeles: ucenicii cer lămurirea lor. Și tilcuirea nu întîrziea uneori, căci Apostolii mărturisindu-și neștiința, Iisus nu ezită să le explice și să-i facă să înțeleagă. Cu adevărat, era nevoie de asemenea tilcui, căci ei vor fi aceia care vor semăna mai departe sămînța Divinului semănător.

În realitate, ce erau aceste parabole? Povestiri închipuite, împletite din elemente firești, ale vieții zilnice, a căror acțiune e posibilă. În felul acesta ele își ating scopul: cuprindeau un adevăr, o învățătură, desvăluiau o taină, nășteau o faptă și îndemneau la credință.

Cuprinsul lor e deosebit de variat și de bogat. Unele vorbesc despre împărăția cerurilor. Acestea cuprind învățăturile dogmatice. Altele vorbesc despre iubirea creștină. Acestea cuprind principiile morale ale învățaturii lui Hristos. În sfîrșit, altele vorbesc despre viața viitoare și obșteasca judecată. Acesta este, în linii generale, cuprinsul parabolilor Sale.

Vor fi fost ele mai multe decît ne-au păstrat nouă cei patru evangheliști? S-ar putea, dar noi nu mai știm asta. S-ar putea, căci lui Iisus îi plăcea nespuse de mult acest fel de a vorbi, de-altfel foarte obișnuit în vremea aceea în Orient. Cuprinsul lor îndeamnă la faptă. Sfatul lor te mîngîie și parcă te urcă la cer. Bogate prin imagini, dar simple prin măestria și înfățișarea lor, aceste parabole alcătuiesc una din cele mai frumoase pagini din viața lui Iisus. Ele păstrează în noi ecoul nesfîrșit al cerului divin, trezind năzuințe ce trec dincolo de firea noastră, în luptă cu noi înșine, atingînd bolta cerului și a divinității, dar și îndemnuri la acțiune iubitoare pentru îmbunătățirea vieții pămîntești.

Fiecare parabolă în parte înfățișează, în mic, sîmburele unui adevăr privind împărăția cerului-

lumii și, odată cu acesta, datoria de a sluji activ nevoilor și năzuințelor de azi ale popoarelor.

De aceea, începutul trebuie făcut cu renașterea și înobilarea propriei noastre vieți prin înlăturarea de la noi a tot ceea ce umbrește și împutinează în noi chipul lui Hristos cel ce este iubire, pace și slujire. Numai așa conștiința noastră de creștini va fi un izvor nesecat de gîndire, simțire și voire cu adevărat creștine și pe măsura cerințelor vremurilor de azi.

Pentru toate acestea, preotului păstor de sufilete îi revine datoria sfîntă de a transforma și educa în așa fel conștiința păstoriților săi — în potrivire cu adevărata învățătură creștină și cu nevoile actuale ale omenirii — încît toți să fie purtători ai chipului de adevărat creștin și la înălțimea ceasului de față!...

C. Sirbu

Fiecare te îndeamnă a face ceea ce este vrednic de această împărăție. Să ne aducem aminte de o tilcuire rostită de însuși Iisus Hristos. Iată-o: Dumnezeu e sămănătorul, iar evanghelia sămînța cea bună. Sămănătorul va culege roade bune numai din locul în care sămînța a căzut pe pămînt bun, a încolțit, a crescut și a rodit. Asemenea ei, creștinul va crește și va rodi în spiritul Evangheliei, numai în măsura în care sămînța Cuvîntului lui Iisus va încolți în inima sa. Sămănătorul nu curăță neghina și pălămida decît la timpul potrivit, cînd, culegînd-o, o aruncă în foc. Omul rău rămîne prin voința lui Dumnezeu, cu nădejdea că se va găsi în sufletul său — oricît de tîrziu — un gînd de îndreptare, prin care va ajunge la calea binelui.

Parabola talanților desvăluie taina dumnezeieștii răsplătiri pentru cel care în această lume a știut să înmulțească darul virtuților sădite de învățătura Evangheliei Sale.

Cuvîntul Lui e aluatul ascuns în trei măsuri de făină, e grăuntele de muștar care a crescut mare că se puteau ascunde în el chiar păsările cerului. Iar altădată vrînd să arate dragostea lui Dumnezeu pentru noi, Iisus rosti în pilde:

— „Ce vi se pare? De ar avea un om o sută de oi și s-ar rătăci una din ele, nu lasă oare pe cele nouăzeci și nouă în munți și se duce s-o caute pe cea rătăcită? Și de s-ar întîmpla să o găsească, adevăr grăiesc vouă, se bucură mai mult decît de cele nouăzeci și nouă care nu s-au rătăcit”...

Acesta este și tilcul și sensul și scopul parabolilor, căci dacă Sfinților Apostoli le-a fost dat să cunoască „tainele împărăției lui Dumnezeu”, celorlalți le-a fost vestită spre a fi înțeleasă prin parabole. Iată de ce parabolele Mintuitorului rămîn și astăzi atît de ascultate și pline de înțelepciune pentru inima fiecărui creștin, ele fiind cel mai frumos îndemn în viața noastră de bună virtute și statornică credință în Dumnezeu, de dragoste și pace.

Emanue! Copăcianu

Cu visele-n urzeli de frumusețe

Cu visele-n urzeli de frumusețe
Din florile iubirii iau nectar
Și din împurpurate diminețe
Lumină sorb din cupe de cleștar.

Iar din livada cu omăt de floare
În vad de ani ce azi cobor spre seară
Strîng cu parfum, mireasmă și culoare
Și mă desfăt de primăvară iară.

Din mările de spice înfrățite
Culeg al trudei minunat îndemn
Cu care m-alătur zilei fericite
Ce-a înălțat al muncii crez solemn.

În viața nouă care ne cuprinde
Cu-al ei veșmînt de soare aurit
Simt inima încet cum mi se-aprinde
În tot ce-i bine astăzi de-mplinit.

Cu visele-n urzeli de frumusețe
Eu sînt drumet în zilele aceste
Ce-n albe și curate diminețe
Urc spre lumină drumul către creste.

Preot Ștefan Tascianu

Soborul Sfinților Apostoli

La 29 iunie prăznuim pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel, iar la 30 iunie Biserica cinstește Soborul Sfinților Apostoli. Ne întrebăm: Ce sînt Sf. Apostoli, cine sînt și care a fost lucrarea lor?

Sfințele Evanghelii ne istorisesc că încă de la începutul activității Sale mintuitoare, Domnul nostru Iisus Hristos a chemat cîțiva ucenici ca să-L urmeze (Ioan 1, 35—52). Abia în cel de al doilea an de activitate Mintuitorul rînduiește pe cei 12 Apostoli „ca să fie cu dînsul și ca să-i trimită să propovăduiască” (Mc. 3, 14—15). Aceștia au fost: Simon numit Petru, Andrei, fratele lui, Iacob al lui Zevedeu și Ioan fratele lui, Filip și Vartolomeu, Toma și Matei, Iacob al lui Alfeu și Iuda Tadeul (sau Iuda al lui Iacob sau Levi) Simon Canaaneanul și Iuda Iscarioteanu (Mt. 10, 2—4; Mc. 3, 16—19; Lc. 6, 14—16; F. Ap. 1, 13). Toți Apostolii erau de neam iudeu, născuți în Galileia (în afară de Iuda Iscarioteanu care era născut în Iudeia). Erau oameni simpli, fără multă învățătură, săraci, cei mai mulți fiind pescari. Cîțiva dintre ei fuseseră, mai înainte de a cunoaște pe Mintuitorul, ucenici ai Sf. Ioan Botezătorul.

Indată după alegerea și așezarea lor ca Apostoli, Mintuitorul rostește Predica de pe Munte (Mt. 5—7). La scurtă vreme după aceea, trimite pe Apostolii Săi într-o misiune ca să propovăduiască cuvîntul lui Dumnezeu și să vindece pe cei bolnavi (Mt. X, 1—42; Mc. VI, 7—11; Lc. IX, 1—5). După încheierea acestei misiuni, Apostolii au însoțit pe Mintuitorul pe toate drumurile și cetățile Galileii și Iudeii, au asistat la discuțiile pe care le-a avut cu fariseii și saducheii, au auzit cuvîntul său dumnezeiesc, au văzut minunile pe care le-a săvîrșit, întărindu-se în ei convingerea că Iisus Hristos este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu. Către sfîrșitul activității Mintuitorului au luat parte cu bucurie la intrarea Sa triumfală în Ierusalim. În Ioaia dinaintea Patimilor, au luat parte la Cina cea de Taină, cînd Mintuitorul le-a spălat picioarele, le-a dat porunca săvîrșirii Tainei Sf. Cuminecături întru pomenirea Sa și le-a finit o lungă cuvîntare de despărțire în care le-a dat și făgăduința trimiterii Duhului Sfînt. L-au însoțit în grădina Ghetsimani, au fost martori ai prinderii Lui, în urma trădării unuia dintre ei, a lui Iuda, și răstignit. După înviere, Iisus li s-a arătat de mai multe ori și le-a zis „Pace vouă. Precum m-a trimis pe Mine Tatăl, așa vă trimit și eu pe voi. Și acestea zicînd a suflat și a zis: Luați Duh Sfînt. Căroră veți ierta păcatele, se vor ierta și căroră le veți ținea, va fi ținute” (Ioan XX, 21—23). Înainte de Înălțarea la cer le-a dat ultimile îndemnuri, între care și acela de a propovădui cuvîntul Său și a boteza: „Mergînd învățați toate neamurile, botezîndu-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfințului Duh, povățuindu-i să păzească toate câte v-am poruncit vouă” (Mt. XXVIII, 19—20).

După înălțarea Sa la cer ei aleg îndată ca Apostol, în locul lui Iuda, pe Matia, prin tragere la sorți. În ziua Cincizecimii s-a pogorît Duhul Sfînt peste ei, iar în urma predicii rostite de Sf. Petru s-au botezat în aceeași zi ca la 3000 de suflete, întemeindu-se astfel Biserica creștină, care a crescut mereu prin lucrarea Sf. Apostoli. Ei aleg apoi împreună pe cei 7 diaconi, care să le stea în ajutor la slujirea la mese și la ajutorarea văduvelor. Ei așează episcopi și preoți în comunitățile creștine. Și-au continuat ostenele în Ierusalim și Iudeia pînă către anul 44, cînd s-a pornit o prigoană împotriva lor și a celor ce mărturiseau numele lui Hristos de către regele Irod Agripa. Atunci a fost ucis cu săbia Sf. Apostol Iacob al lui Zevedeu, el fiind astfel primul martir din cei 12 Apostoli. Din pricina acestei prigoane, s-au văzut siliți să părăsească Ierusalimul și să se îndrepte în alte părți pentru a propovădui pe Mintuitorul. S-au mai întrunit în sobor la Ierusalim, în anul 51, și au luat hotărîri despre felul

cum să fie primîți în Biserică aceia ce nu erau de lege mozaică. De acum înainte nu mai avem decît puține știri despre ei, pe care ni le oferă Sf. Tradiție.

Vom spune acum cîteva cuvinte despre fiecare Apostol în parte.

Sf. Apostol Petru sau Chița numit înainte Simon, era fiul lui Iona, originar din Betsaida, dar locuia în Capernaum, fiind pescar. Fusesse ucenic al Sf. Ioan Botezătorul. El făcea parte dintr-un grup mai restrîns de Apostoli mai apropiați de Mintuitorul, împreună cu frații Iacob și Ioan, care au luat parte la Invierea fîcicii lui Iair, la Schimbarea la Față și au fost duși de Mintuitorul în grădina Ghetsimani pînă aproape de locul rugăciunii Sale. Cu prilejul prinderii lui Iisus, a tăiat urechea unui slujitor al arhiereului. În aceeași noapte s-a lepădat de Mintuitorul. În dimineața Invierii aleargă primul la mormînt împreună cu Ioan. La lacul Tiberiadei, se aruncă primul în apă spre a ajunge mai repede la Domnul, care-l reasează apoi în vrednicia de Apostol, din care căzuse cînd s-a lepădat. După Înălțare, el a fost cel care a propus alegerea unui nou Apostol în locul lui Iuda, a ținut cuvîntarea de la Cincizecime, a vindecat ologul de la templu, a fost închis împreună cu Ioan și apoi cu ceilalți Apostoli, a pedepsit pe Anania și Safira, a fost trimis împreună cu Ioan în Samaria ca să-și pună mîinile peste cei botezați de diaconul Filip. În Lida a vindecat pe slăbănogul Enea, în Iope a înviat pe Tavita, iar în Cezareia a botezat pe sutașul Corneliu. Fiind aruncat în închisoare de Irod Agripa, a scăpat în chip minunat și a plecat din Ierusalim (an. 51), apoi în Antiohia. Către sfîrșitul vieții s-a dus la Roma, unde a suferit moarte martirică în anul 67. De la el ne-au rămas două Epistole sobornicești. Biserica noastră îl prăznuiește odată cu Sf. Apostol Pavel, la 29 iunie.

Fartele său Andrei, era tot pescar, fiind și el ucenic al Sf. Ioan Botezătorul. Este numit și „întii chematul”, pentru că el a descoperit primul pe Iisus (Ioan 1, 41). A luat parte și el alături de ceilalți Apostoli, la toate faptele descrise mai sus. După ce a părăsit Ierusalimul, tradiția ne spune că ar fi predicat prin Tracia și Sciția (Dobrogea) și că a murit la Patras în Grecia, fiind răstignit pe o cruce în formă de X. E prăznuit la 30 noiembrie.

Sf. Apostol Iacob, era fiul lui Zevedeu și al Salomeii, originar din Betsaida, fiind tot pescar. Împreună cu fratele său Ioan au fost numiți de Mintuitorul „fiii tunetului”. A propovăduit în Ierusalim și Iudeia, suferind moarte martirică în timpul prigoanei lui Irod Agripa. Este prăznuit la 30 aprilie.

Fratele său, Sf. Apostol și Evanghelist Ioan, era cel mai tînăr din cei 12. Fusesse și el ucenic al Sf. Ioan Botezătorul, ca și Sf. Iacob. El era cel mai apropiat de Mintuitorul, sau „ucenicul pe care-l iubea Iisus”, cum se numește el însuși în Evanghelia patra. Lui îi încredinșase Mintuitorul pe Cruce pe Sf. Fecioară. El a fost primul dintre Apostoli care au sosit în dimineața Invierii la mormîntul gol (Ioan XX, 2—8). A fost primul care a recunoscut pe Mintuitorul pe fîrmul lacului Ghenizaret (Ioan XXI, 7). După Cincizecime îl vedem o vreme alături de Sf. Ap. Petru, cum am arătat mai sus. Se pare că n-a fost în Ierusalim în vremea persecuției lui Irod Agripa. A luat parte la sinodul apostolic din anul 51, alături de Sf. Petru și Sf. Iacob, fratele Domnului, fiind numit „stîlp al Bisericii” (F. Ap. XV). A trăit apoi în orașul Efes în Asia Mică. Din pricina propovăduirii Cuvîntului lui Dumnezeu a fost exilat în insula Patmos, unde a primit descoperirile dumnezeiești pe care le descrie în Apocalipsă. S-a întors apoi iarăși în Efes, conducînd și supraveghînd bunul mers al Bisericii din Asia Mică pînă la moartea sa. De la el ne-au rămas: Evanghelia a patra, trei Epistole sobornicești

și Apocalipsa. Biserica noastră îi cinstește amintirea în ziua de 26 septembrie.

Sf. Apostol Filip, fost ucenic al Sf. Ioan Botezătorul, s-a numărat apoi printre cei dintii ucenici ai Mintuitorului. Din Sfințele Evanghelii reiese că Mintuitorul i-a acordat o încredere și o prietenie deosebită. După ce a părăsit Ierusalimul se spune că ar fi propovăduit în provincia Frigia din Asia Mică, unde va fi și murit. E prăznuit la 14 noiembrie.

Sf. Apostol Vartolomeu, numit și Natanail, era originar din Cana Galileii. Tradiția ne spune că a predicat în Arabia, apoi în Armenia, unde a murit ca martir. Biserica îl prăznuiește la 11 iunie.

Sf. Apostol Toma, numit și Geamănul, e cunoscut prin faptul că se îndoise de minunea Invierii Mintuitorului, în urma primei arătări a Lui către Apostoli. La opt zile se convinge apoi singur de acest lucru (Ioan XX, 24, 29). O seamă de tradiții ale popoarelor orientale îl socotesc ca Apostol al lor. El ar fi predicat pînă în India, unde pînă azi creștinii de acolo se numesc „ai lui Toma”, socotindu-l drept întemeitor al Bisericii lor. Se crede că acolo ar fi și murit ca martir, fiind cinstit de Biserica noastră la 6 octombrie.

Sf. Apostol Matei se numea înainte de chemarea la apostolat Levi. Era slujbaş la vama din Capernaum cînd Mintuitorul l-a chemat să-l urmeze. Cu acest prilej el a dat și o masă în cinstea Sa, cînd fariseii și ucenicii lui Ioan Botezătorul l-au învinuit pe Domnul că stă la masă cu vameșii și cu păcătoșii. După persecuția lui Irod a trebuit să părăsească Ierusalimul. În aceste împrejurări, el scrie (în anul 44) Evanghelia ce-i poartă numele, în limba aramaică, pentru fiii săi suflați din Ierusalim și Iudeia. Tradiția ne spune că a propovăduit apoi în Etiopia și Arabia. E prăznuit la 16 noiembrie.

Sf. Apostol Iacob al lui Alfeu, e mai puțin cunoscut decît ceilalți. A luat și el parte la toate faptele petrecute în timpul vieții pămîntești a Mintuitorului, apoi a predicat în Ierusalim și Iudeia și în alte țări din Orient. E cinstit la 9 octombrie.

Sf. Apostol Iuda Tadeul este numit și Iuda al lui Iacob sau Levi. Tradiția ne spune despre el că a propovăduit în Arabia, Siria, Mesopotamia și Persia. A murit ca martir, fiind prăznuit la 19 iunie.

Sf. Apostol Simon Zelotul sau Cananeul a împărțit aceeași soartă cu restul Apostolilor, urmînd pe Mintuitorul și apoi propovăduind în Iudeia pînă la Irod Agripa. Se crede că mai tirziu a predicat în Persia, unde a și murit ca martir, fiind prăznuit la 28 octombrie.

Ultimul Apostol a fost Iuda Iscarioteanu, despre care Sf. Evangheliile ne vorbesc în legătură cu fapta lui de trădare și vindere a Mintuitorului cu 30 de arginți.

Chinuit de remușcări, el și-a sfîrșit viața spînzurîndu-se.

În locul său a fost ales ca Apostol îndată după Înălțarea Mintuitorului la cer, unul dintre ucenicii Săi, anume Matia (F. Ap. I, 16—26). Nu știm nimic despre viața sa pînă la alegerea de Apostol. A propovăduit cu ceilalți Apostoli în Palestina și apoi în alte părți, nu știm unde a murit. Biserica noastră îl prăznuiește la 9 august.

În Soborul Sfinților Apostoli un loc de cinste ocupă Sf. Apostol Pavel, căruia i s-a arătat pe drumul Damascului Mintuitorul cel înălțat la cer și l-a chemat să fie „Apostol al neamurilor”. Propovăduirea lui este cunoscută, ca și Epistolele lui. A murit la Roma, prin tăierea capului. E prăznuit cu Sf. Ap. Petru la 29 iunie.

Privind la viața și lucrarea Sfinților Apostoli ai Mintuitorului nostru Iisus Hristos, se cade să-i avem ca pildă de viață creștinească, să ascultăm de episcopi, ca urmași ai Sf. Apostoli, și să ne silim să lucrăm și noi numai faptele binelui și ale dragostei față de semenii noștri, și să fim, ca și Sf. Apostoli, propovăduitori ai buneii înțelegeri, ai frăției și ai păcii în lume. Mircea Păcurariu